

**АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ЗАКАРПАТСЬКЕ ОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ**

**РЕКОМЕНДАЦІЇ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ**

25 січня 2017

м. Ужгород

№ 03.1-20/1-рк/к

Іршавська районна
державна адміністрація
пл. Народна, 3, м. Іршава, 90100

**Про вжиття заходів щодо усунення
причин та умов вчинення дій, які містять
ознаки порушення законодавства
про захист економічної конкуренції**

Закарпатським обласним територіальним відділенням Антимонопольного комітету України проведено дослідження ринку пасажирських перевезень на автобусних маршрутах загального користування, які не виходять за межі Іршавського району.

За результатами цього дослідження, адміністративна колегія Закарпатського обласного територіального відділення АМКУ,

в с т а н о в и л а :

Іршавська районна державна адміністрація є органом виконавчої влади та створена для здійснення виконавчих функцій і повноважень місцевого органу виконавчої влади у межах, визначених Законом України «Про місцеві державні адміністрації» та іншими законами.

У розумінні абзацу 7 статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» Іршавська районна державна адміністрація є органом влади.

Юридична адреса: пл. Народна, 3, м. Іршава, 90100.

Ідентифікаційний код: 04053803.

Відносини між органами влади та суб'єктами господарювання з питань пасажирських перевезень на автобусних маршрутах загального користування регулюються Законом України «Про місцеві державні адміністрації», Законом України «Про автомобільний транспорт» та іншими нормативно-правовими документами.

Відповідно до статті 16 Закону України «Про місцеві державні адміністрації» Іршавська районна держадміністрація здійснює державний контроль за додержанням правил торгівлі, побутового, транспортного, комунального обслуговування, законодавства про захист прав споживачів.

Згідно зі статтею 20 Закону України «Про місцеві державні адміністрації» до повноважень Іршавської районної держадміністрації входить забезпечення організації транспортного обслуговування населення.

Відповідно до статті 7 Закону України «Про автомобільний транспорт» забезпечення організації пасажирських перевезень на приміських автобусних маршрутах загального користування, що не виходять за межі району покладається на районні державні адміністрації.

Отже, Іршавська районна державна адміністрація має наявні повноваження та функції контролю за перевізниками, які здійснюють обслуговування пасажирів на маршрутах загального користування на відповідній території.

Процедура підготовки та проведення конкурсу з перевезення пасажирів на автобусному маршруті загального користування визначена Порядком проведення конкурсу з перевезення пасажирів на автобусному маршруті загального користування, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 3 грудня 2008 року № 1081 (із змінами) (далі - Порядок проведення конкурсу).

Відповідно до Порядку проведення конкурсу орган виконавчої влади, виконавчий орган сільської, селищної, міської ради, який самостійно або із залученням робочого органу проводить конкурс.

Іршавська районна державна адміністрація, як організатор утворює конкурсний комітет, затверджує його персональний склад, визначає умови проведення конкурсу, які є обов'язковими для учасників конкурсу.

В Умовах конкурсу з визначення автомобільних перевізників на приміських автобусних маршрутах загального користування, що не виходять за межі території району та договорах, укладених Іршавською районною державною адміністрацією з перевізниками на перевезення пасажирів, відсутні вимоги щодо тарифу на перевезення пасажирів, здійснення контролю за встановленням та/або зміною автомобільними перевізниками тарифів на перевезення пасажирів.

Відповідно до статті 5 Закону України «Про автомобільний транспорт» державне регулювання та контроль у сфері автомобільного транспорту спрямовані, зокрема, на забезпечення балансу інтересів держави, органів місцевого самоврядування, користувачів транспортних послуг та підприємств, установ, організацій, інших юридичних та фізичних осіб - суб'єктів господарювання на автомобільному транспорті незалежно від форм власності. При цьому, державне регулювання та контроль у сфері автомобільного транспорту реалізується шляхом проведення центральними та місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування економічної, тарифної, науково-технічної та соціальної політики, ліцензування, стандартизації та сертифікації на автомобільному транспорті, задоволення потреб автомобільного транспорту в паливно-енергетичних і матеріально-технічних ресурсах і транспортних засобах.

Статтею 10 Закону України «Про автомобільний транспорт» визначено, що тарифна політика на автомобільному транспорті має сприяти вирішенню, зокрема таких завдань, як забезпечення стабільності, прозорості та прогнозованості тарифів.

Відповідно до пункту 10 Порядку проведення конкурсу, організатор затверджує умови конкурсу, в тому числі обов'язкові, відповідно до статті 44 Закону України «Про автомобільний транспорт». Крім обов'язкових умов, організатор може затверджувати додаткові умови конкурсу.

Згідно зі статтею 31 Закону України «Про автомобільний транспорт» відносини автомобільного перевізника, що здійснює перевезення пасажирів на автобусних маршрутах загального користування міських, приміських та міжміських, які не виходять за межі території області (внутрішньообласні маршрути), із органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування визначаються договором про організацію перевезень пасажирів на автобусному маршруті загального користування, у якому встановлюються: перелік маршрутів загального користування, які буде обслуговувати автомобільний перевізник, умови організації перевезень, показники якості транспортного обслуговування населення, термін роботи автомобільного перевізника, зобов'язання органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування щодо облаштування маршруту, підтримки проїзної частини

автомобільної дороги та під'їзних шляхів у належному стані (тільки для міських автобусних маршрутів), розмір компенсації витрат автомобільного перевізника внаслідок перевезення пільгових пасажирів та **регулювання тарифів**, механізм їх виплати.

При цьому, під умовами організації перевезень слід розуміти також і **вартість перевезень**, як істотну і невід'ємну умову будь-якого договору, тим більше, що під час проведення конкурсу для визначення відповідного перевізника на автобусних маршрутах загального користування перевізники мають змагатися між собою, в тому числі за допомогою пропозиції встановлення відповідної вартості послуг перевезення.

Відповідно до абзацу 5 пункту 5 Порядку проведення конкурсу, метою визначення автомобільного перевізника на конкурсних засадах є створення конкурентного середовища.

У такий спосіб, відповідні органи влади, які є організаторами пасажирських перевезень на відповідній території, відповідають за організацію належного перевезення пасажирів, визначення на конкурсних умовах перевізників, укладення договорів з такими перевізниками, та контролю за дотриманням вказаними перевізниками відповідних умов перевезень і державних соціальних стандартів.

Пунктом 55 Порядку передбачено, що організатор конкурсу має право достроково розірвати договір (позбавити дозволу) з автомобільним перевізником, зокрема у разі порушення ним умов договору (дозволу).

За таких умов органи влади мають здійснювати контроль за виконанням умов укладених із автомобільними перевізниками договорів, в тому числі і в частині формування та зміни тарифів, як невід'ємної частини цих договорів.

Отже, питання щодо обґрунтованості ціноутворення пасажирських перевізників, що виконують рейси на відповідних територіях, лежить у площині контролю договірних взаємовідносин між автомобільними перевізниками та районною державною адміністрацією.

Іршавська районна державна адміністрація не передбачила в Умовах конкурсу з визначення автомобільних перевізників на приміських автобусних маршрутах загального користування, що не виходять за межі території району та в укладених договорах на перевезення пасажирів вимоги щодо тарифу на перевезення пасажирів.

Дії окремих перевізників, маршрути яких не є взаємозамінними, і які можуть за певних умов займати монопольне (домінуюче) становище на відповідному ринку перевезення пасажирів автомобільним транспортом, у вигляді необґрунтованого підвищення цін на перевезення пасажирів автомобільним транспортом, можуть кваліфікуватись як зловживання монопольним (домінуючим) становищем на відповідному ринку.

Таким чином, дії (бездіяльність) Іршавської районної державної адміністрації щодо усунення від здійснення контролю за встановленням та/або зміною автомобільними перевізниками тарифів на перевезення пасажирів, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 7 статті 50, статтею 17 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді створення умов для вчинення суб'єктами господарювання порушень законодавства про захист економічної конкуренції.

На підставі викладеного та керуючись статтею 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтею 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» абзацом 7 пункту 3 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001. №32-р., зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за №291/5482, з метою запобігання порушень законодавства про захист економічної конкуренції адміністративна колегія територіального відділення,

р е к о м е н д у є :

1. Іршавській районній державній адміністрації (ідентифікаційний код 04053803) вжити заходи щодо припинення дій (бездіяльності), які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 7 статті 50, статті 17

Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді створення умов для вчинення суб'єктами господарювання порушень законодавства про захист економічної конкуренції, шляхом внесення в Умови конкурсу з визначення автомобільних перевізників на приміських автобусних маршрутах загального користування, що не виходять за межі території району та в укладені договори на перевезення пасажирів вимог щодо тарифу на перевезення пасажирів, здійснення контролю за встановленням та/або зміною автомобільними перевізниками тарифів на перевезення пасажирів.

2. Про результати розгляду рекомендацій повідомити територіальне відділення у місячний строк з дня їх отримання.

Відповідно до статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду органами чи посадовими особами, яким вони надані.

Згідно з частиною 3 статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», за умови виконання положень рекомендацій у разі, якщо порушення не призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито відповідних заходів для усунення наслідків порушення, провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції не розпочинається, а розпочате закривається.

Голова колегії

_____

П. Калинич